

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp – HE 13/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle seksuaalirikoksia koskevaksi lainsäädännöksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle seksuaalirikoksia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 13/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 10/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää oikeusministeriön hallinnonalan riittämättömät määrärahat huomioon ottaen, että hallitus seuraa tarkoin viranomaisille ja tuomioistuimille rikoslain 20 luvun kokonaisuudistuksen toimeenpanoon kohdennettujen lisämäärärahojen riittävyyttä ja keskinäistä oikeasuhtaisuutta sekä tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin määräraha-tilanteen vahvistamiseksi.
2. Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että kansalaisia tiedotetaan tehokkaasti ja kattavasti rikoslain 20 luvun kokonaisuudistuksesta ja että uudet seksuaalirikoksia koskevat rangaistussäännökset otetaan asianmukaisesti huomioon seksuaalivalistuksessa ja -kasvatuksessa. Myös viranomaisten ja tuomioistuinten koulutuksesta tulee huolehtia riittävän osaamisen varmistamiseksi.
3. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa rikoslain 20 luvun kokonaisuudistuksen toimitusta, soveltamista ja vaikutuksia laaja-alaisesti ja tiiviisti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää muun muassa vapaaehtoisuuden puuttumiselle perustuvien raiskausta ja seksuaalista kajoamista koskevien rangaistussäännösten soveltamiseen. Myös seksuaalista hyväksikäyttöä koskevan rangaistussäännöksen soveltamista tulee seurata kiinnittäen erityistä huomiota kyseisen säännöksen ja edellä mainittujen vapaaehtoisuuden puuttumiselle perustuvien rangaistussäännösten väliseen rajanvetoon ja keskinäisen suhteen selkeyteen. Myös lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia koskevien rangaistussäännösten soveltamiseen sekä rangaistuskäytäntöä koskeviin vaikutuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudistuksen toimivuudesta ja vaikutuksista tulee antaa lakivaliokunnalle selvitys viimeistään viiden vuoden kuluttua uudistuksen voimaantulosta.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rikoslain (39/1889) 1 luvun 11 §:n 2 momentin 5 kohta sekä 17 luvun 18 a ja 19 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 11 §:n 2 momentin 5 kohta laissa 368/2019, 17 luvun 18 a § laissa 650/2004 ja 564/2015 sekä 19 § laissa 540/2011, sekä

muutetaan 1 luvun 11 §:n 2 momentin 6 ja 7 kohta sekä 3 momentin 2—4 kohta, 2 c luvun 11 §:n 2 momentin 1 kohta, 8 luvun 1 §:n 5 momentti, 15 luvun 10 §:n 1 momentti, 17 luvun 18 §:n 1 ja 4 momentti, 22 §:n 2 momentti ja 24 §:n 1 momentti, 20 luku sekä 25 luvun 3 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 11 §:n 2 momentin 6 kohta, 2 c luvun 11 §:n 2 momentin 1 kohta, 8 luvun 1 §:n 5 momentti ja 15 luvun 10 §:n 1 momentti laissa 486/2019, 1 luvun 11 §:n 2 momentin 7 kohta laissa 368/2019 ja 3 momentin 2—4 kohta laissa 943/2020, 17 luvun 18 §:n 1 ja 4 momentti laissa 540/2011, 22 §:n 2 momentti laissa 563/1998 ja 24 §:n 1 momentti laissa 511/2011 sekä 25 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 1177/2014, seuraavasti:

1 luku

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta

11 §

Kaksoisrangaistavuuden vaatimus

Vaikka teosta ei säädetä rangaistusta tekopaikan laissa, siihen sovelletaan Suomen lakia, jos sen on tehnyt Suomen kansalainen tai 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö ja teosta säädetään rangaistus:

-
- 6) 20 luvun 1—5, 9, 12—16 tai 18—22 §:ssä;
  - 7) 20 luvun 10 tai 11 §:ssä, jos teko kohdistuu kahdeksaatoista vuotta nuorempaan henkilöön;

Vaikka teosta ei säädetä rangaistusta tekopaikan laissa, sitä on pidettävä rahanpesun tai törkeän rahanpesun esirikoksena, jos teosta säädetään rangaistus:

-
- 2) 17 luvun 1 a, 8 tai 8 a §:ssä;
  - 3) 20 luvun 1—5, 9, 12—16 tai 18—22 §:ssä;
  - 4) 20 luvun 10 tai 11 §:ssä, jos teko kohdistuu kahdeksaatoista vuotta nuorempaan henkilöön;
-

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

2 c luku

Vankeudesta ja yhdistelmärangaistuksesta

11 §

Yhdistelmärangaistus

Edellytyksenä yhdistelmärangaistukseen tuomitsemiselle on, että:

1) rikoksentehtyjä tuomitaan määräaikaiseen, vähintään kolmen vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen murhasta, taposta, surmasta, törkeästä pahoinpitelystä, törkeästä raiskauksesta, lapsenraiskauksesta, törkeästä lapsenraiskauksesta, seksuaalisesta kajoamisesta lapseen, törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta lapseen, lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, törkeästä ryöstöstä, törkeästä tuhotyöstä, joukkotuhonnasta, rikoksesta ihmisyyttä vastaan, törkeästä rikoksesta ihmisyyttä vastaan, hyökkäysrikoksesta, sotarikoksesta, törkeästä sotarikoksesta, kidutuksesta, törkeästä ihmiskaupasta, panttivangin ottamisesta, törkeästä terveyden vaarantamisesta, ydinräjähdერიkoksesta, kaappauksesta, terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta taikka sellaisen rikoksen yrityksestä tai osallisuudesta sellaiseen rikokseen;

---

8 luku

Vanhentumisesta

1 §

Syyteoikeuden vanhentuminen

Lapsenraiskauksen, törkeän lapsenraiskauksen, seksuaalisen kajoamisen lapseen, törkeän seksuaalisen kajoamiseen lapseen ja lapsen seksuaalisen hyväksikäytön syyteoikeus vanhentuu aikaisintaan, kun asianomistaja täyttää kaksikymmentäkahdeksan vuotta. Sama koskee kahdeksaatoista vuotta nuorempaan henkilöön kohdistunutta raiskausta, törkeää raiskausta, seksuaalista kajoamista, törkeää seksuaalista kajoamista, seksuaalista hyväksikäyttöä, paritusta, törkeää paritusta, ihmiskauppaa ja törkeää ihmiskauppaa. Syyteoikeus vanhentuu rikoksen kohteena olleen henkilön täyttäessä kaksikymmentäkolme vuotta, jos kysymyksessä on 20 luvun 18 §:n 2 momentissa tarkoitettu lapsen houkutteleva seksuaalisiin tarkoituksiin.

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

15 luku

Rikoksista oikeudenkäyttöä vastaan

10 §

Törkeän rikoksen ilmoittamatta jättäminen

Joka tietää joukkotuhonnan, joukkotuhonnan valmistelun, rikoksen ihmisyyttä vastaan, törkeän rikoksen ihmisyyttä vastaan, hyökkäysrikoksen, hyökkäysrikoksen valmistelun, sotarikoksen, törkeän sotarikoksen, kidutuksen, kemiallisen aseiden kiellon rikkomisen, biologisen aseiden kiellon rikkomisen, jalkaväkimiinakiellon rikkomisen, Suomen itsemääräämisoikeuden vaarantamisen, maanpetoksen, törkeän maanpetoksen, vakoilun, törkeän vakoilun, valtiopetoksen, törkeän valtiopetoksen, raiskauksen, törkeän raiskauksen, lapsenraiskauksen, törkeän lapsenraiskauksen, törkeän seksuaalisen kajoamisen lapseen, murhan, tapon, surman, törkeän pahoinpitelyn, ryöstön, törkeän ryöstön, ihmiskaupan, törkeän ihmiskaupan, panttivangin ottamisen, törkeän tuhotyön, törkeän terveyden vaarantamisen, ydinräjähderikoksen, kaappauksen, 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuna terroristisessa tarkoituksessa tehdyn rikoksen, törkeän ympäristön turmelemisen tai törkeän huumausainerikoksen olevan hankkeilla eikä ajoissa, kun rikos vielä olisi estettävissä, anna siitä tietoa viranomaiselle tai sille, jota vaara uhkaa, on tuomitava, jos rikos tai sen rangaistava yritys tapahtuu, *törkeän rikoksen ilmoittamatta jättämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

---

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

18 §

Sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan kuvan levittäminen

Joka valmistaa, pitää kaupan tai vuokrattavana taikka muulla tavoin tarjoaa tai asettaa saataville, pitää saatavilla, vie maasta, tuo maahan tai Suomen kautta muuhun maahan taikka muuten levittää kuvia tai kuvatallenteita, joissa sukupuolisiveellisyyttä loukkaavasti todellisuuspohjaisesti tai todenmukaisesti esitetään

- 1) väkivaltaa tai
- 2) eläimeen sekaantumista,

on tuomitava *sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan kuvan levittämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Kuva tai kuvatallenne on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla todellisuuspohjainen, jos se on valmistettu tilanteesta, jossa ihminen tai eläin on tosiasiallisesti ollut sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan toiminnan kohteena, ja todenmukainen, jos se erehdyttävästi muistuttaa valokuvaamalla

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

tai muulla vastaavalla menetelmällä valmistettua kuvaa tai kuvatallennetta tilanteesta, jossa ihminen tai eläin on sukupuolisiveellisyttä loukkaavan toiminnan kohteena.

22 §

Sukupuoliyhteys lähisukulaisten kesken

Sukupuoliyhteydestä lähisukulaisten kesken ei tuomita henkilöä, joka on ollut sukupuoliyhteydessä oman vanhempansa tai tämän vanhemman kanssa ollessaan kahdeksaatoista vuotta nuorempi, eikä henkilöä, joka on saatu lainvastaisesti sukupuoliyhteyteen.

24 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen, laittoman maahantulon järjestämiseen, törkeään laittoman maahantulon järjestämiseen, eläinsuojelurikokseen, törkeään eläinsuojelurikokseen, uhkapelin järjestämiseen, rahapelirikokseen, arpajaisrikokseen, rahankeräysrikokseen, väkivaltakuvausten levittämiseen, sukupuolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämiseen ja sukupuolisiveellisyttä loukkaavaan markkinointiin sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

---

20 luku

Seksuaalirikoksista

1 §

Raiskaus

Joka on sukupuoliyhteydessä sellaisen henkilön kanssa, joka ei osallistu siihen vapaaehtoisesti, on tuomittava *raiskauksesta* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Henkilön osallistumista sukupuoliyhteyteen ei ole pidettävä vapaaehtoisena, jos:

- 1) hän ei ole sanallisesti, käytöksellään tai muulla tavalla ilmaissut osallistuvansa siihen vapaaehtoisesti;
- 2) hänet on pakotettu sukupuoliyhteyteen käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai uhkauksella; tai
- 3) hän ei ole voinut muodostaa tai ilmaista tahtoaan tiedottomuutensa, sairautensa, vammaisuutensa, pelkotilansa, voimakkaan päihtymistilansa, heikentyneen tajunnantilansa, tilanteen äkillisyyden, erityisen valta-aseman vakavan väärinkäytön tai muun näihin rinnastettavan syyn vuoksi.

Yritys on rangaistava.

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

2 §

Törkeä raiskaus

Jos raiskauksessa

- 1) käytetään tai uhataan käyttää vakavaa henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila,
  - 2) rikoksen tekee useampi kuin yksi henkilö,
  - 3) rikoksella aiheutetaan erityisen tuntuva henkistä tai ruumiillista kärsimystä,
  - 4) rikos tehdään erityisen raa'alla, julmalla tai nöyryyttävällä tavalla tai
  - 5) kohteena on kahdeksatoista vuotta nuorempi lapsi
- ja raiskaus on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä raiskauksesta* vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.
- Yritys on rangaistava.

3 §

Seksuaalinen kajoaminen

Joka koskettelemalla tai muulla tavoin tekee muun kuin 1 §:ssä tarkoitetun seksuaalisen teon sellaiselle henkilölle, joka ei osallistu siihen vapaaehtoisesti, tai saa tämän ryhtymään sellaiseen tekoon, ja teko olennaisesti loukkaa tämän seksuaalista itsemääräämisoikeutta, on tuomittava *seksuaalisesta kajoamisesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Henkilön osallistumisesta seksuaaliseen tekoon ei ole pidettävä vapaaehtoisena, jos:

- 1) hän ei ole sanallisesti, käytöksellään tai muulla tavalla ilmaissut osallistuvansa siihen vapaaehtoisesti;
- 2) hänet on pakotettu seksuaaliseen tekoon käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai uhkauksella; tai
- 3) hän ei ole voinut muodostaa tai ilmaista tahtoaan tiedottomuutensa, sairautensa, vammaisuutensa, pelkotilansa, voimakkaan päihtymistilansa, heikentyneen tajunnantilansa, tilanteen äkillisyyden, erityisen valta-aseman vakavan väärinkäytön tai muun näihin rinnastettavan syyn vuoksi.

Yritys on rangaistava.

4 §

Törkeä seksuaalinen kajoaminen

Jos seksuaalisessa kajoamisessa

- 1) käytetään tai uhataan käyttää vakavaa henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa,
- 2) rikoksentekijöiden lukumäärän tai muun syyn vuoksi rikoksella aiheutetaan erityisen tuntuva henkistä tai ruumiillista kärsimystä tai se tehdään erityisen nöyryyttävällä tavalla tai
- 3) kohteena on kahdeksatoista vuotta nuorempi lapsi

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

ja seksuaalinen kajoaminen on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksenteijä on tuomittava *törkeästi seksuaalisesta kajoamisesta* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

5 §

Seksuaalinen hyväksikäyttö

Joka asemaansa hyväksikäyttäen saa osallistumaan sukupuoliyhteyteen tai ryhtymään muihin seksuaalista itsemääräämisoikeutta olennaisesti loukkaavaan seksuaaliseen tekoon

1) kahdeksaatoista vuotta nuoremman henkilön, joka on koulussa, laitoksessa, työsuhteessa tai vapaa-ajan toiminnassa hänen määräysvaltansa tai valvontansa alainen taikka muussa niihin rinnastettavassa alisteisessa suhteessa häneen,

2) kahdeksaatoista vuotta nuoremman henkilön, jonka kyky itsenäisesti päättää seksuaalisesta käyttäytymisestään on hänen kypsyttömyytensä sekä osapuolten ikäeron vuoksi olennaisesti heikompi kuin tekijällä,

3) henkilön, joka on hoidettavana sairaalassa tai muussa laitoksessa ja jonka mahdollisuus muodostaa tai ilmaista tahtoaan on sairauden, vammaisuuden tai muun heikkoudentilan vuoksi heikentynyt, tai

4) henkilön, jonka mahdollisuus muodostaa tai ilmaista tahtoaan on heikentynyt toisen henkilön erityisen valta-aseman väärinkäytön vuoksi,

on tuomittava, jollei teosta muualla tässä luvussa säädetä yhtä ankaraa tai ankarampaa rangaistusta, *seksuaalisesta hyväksikäytöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

6 §

Seksuaalinen ahdistelu

Joka

1) koskettelemalla tai

2) kosketteluun voimakkuutensa tai toistuvuutensa vuoksi vakavuudeltaan rinnastettavalla tavalla sanallisesti, lähettämällä tai esittämällä viestin tai kuvan, ottamalla kuvan tai itseään paljastamalla, taikka muulla vastaavalla tavalla

tekee toiselle seksuaalisen teon, joka on omiaan loukkaamaan tämän seksuaalista itsemääräämisoikeutta, on tuomittava, jollei teosta muualla tässä luvussa säädetä rangaistusta, *seksuaalisesta ahdistelusta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

7 §

Seksuaalisen kuvan luvaton levittäminen

Joka oikeudettomasti esittää tai levittää toista seksuaalisesti esittävän todellisuuspohjaisen tai todenmukaisen kuvan tai kuvatalenteen siten, että teko loukkaa olennaisesti tämän seksuaalista

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

itseään määräämisoikeutta, on tuomittava *seksuaalisen kuvan luvattomasta levittämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Kuva tai kuvatallenne on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla todellisuus pohjainen, jos se on valmistettu tilanteesta, jossa henkilö tosiasiallisesti esiintyy 1 momentissa tarkoitetussa kuvassa tai kuvatallenteessa, ja todenmukainen, jos se erehdyttävästi muistuttaa valokuvaamalla tai muulla vastaavalla menetelmällä valmistettua kuvaa tai kuvatallennetta tilanteesta, jossa henkilö tosiasiallisesti esiintyy 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

8 §

Seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttö

Joka lupaamalla tai antamalla välitöntä taloudellista arvoa edustavan korvauksen saa 10 tai 11 §:ssä taikka 25 luvun 3 tai 3 a §:ssä tarkoitetun rikoksen kohteena olevan henkilön ryhtymään sukupuoliyhteyteen tai siihen rinnastettavaan seksuaaliseen tekoon, on tuomittava, jollei teko ole 9 §:n mukaan rangaistava, *seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä tuomitaan myös se, joka käyttää hyväkseen kolmannen lupaamaa tai antamaa 1 momentissa tarkoitettua korvausta ryhtymällä sukupuoliyhteyteen tai siihen rinnastettavaan seksuaaliseen tekoon sanotussa momentissa tarkoitetun rikoksen kohteena olevan henkilön kanssa.

Seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä tuomitaan niin ikään se, joka tekee 1 tai 2 momentissa tarkoitetun teon, vaikka hänellä on ollut syytä epäillä 1 tai 2 momentissa tarkoitetun henkilön olevan 10 tai 11 §:ssä taikka 25 luvun 3 tai 3 a §:ssä tarkoitetun rikoksen kohteena.

Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

9 §

Korvauksen tarjoaminen nuoreen kohdistuvasta seksuaalisesta teosta

Joka lupaamalla tai antamalla korvauksen saa kahdeksatoista vuotta nuoremman henkilön ryhtymään sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaaliseen tekoon, on tuomittava *korvauksen tarjoamisesta nuoreen kohdistuvasta seksuaalisesta teosta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Korvauksen tarjoamisesta nuoreen kohdistuvasta seksuaalisesta teosta tuomitaan myös se, joka on osapuolena kahdeksatoista vuotta nuoremman henkilön kanssa sukupuoliyhteydessä tai muussa seksuaalisessa teossa, joista toinen on luvannut tai antanut korvauksen.

Yritys on rangaistava.

10 §

Paritus

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

1) järjestää huoneen tai muun tilan korvausta vastaan tapahtuvaa sukupuoliyhteyttä tai siihen rinnastettavaa seksuaalista tekoa varten taikka kahdeksatoista vuotta nuoremman lapsen kanssa tapahtuvaa sukupuoliyhteyttä tai sellaista seksuaalista tekoa varten, joka on omiaan vaarantamaan lapsen kehitystä,

2) vakiintuneena osana liiketoimintaansa majoittaa sellaiseen tekoon ryhtyvää ja siten olennaisesti edistää tekoa,

3) yhteystietoja välittämällä tai muuten markkinoi jonkun sellaiseen tekoon ryhtymistä tietäen, että hänen toimintansa olennaisesti edistää teon toteutumista,

4) muuten käyttää hyväkseen jonkun ryhtymistä sellaiseen tekoon tai

5) viettelee jonkun sellaiseen tekoon,

on tuomittava *parituksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

11 §

Törkeä paritus

Jos parituksessa

1) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä,

2) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti tai

3) kohteena on kahdeksatoista vuotta nuorempi lapsi

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä parituksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

12 §

Lapsenraiskaus

Joka on sukupuoliyhteydessä kuuttatoista vuotta nuoremman lapsen kanssa, on tuomittava *lapsenraiskauksesta* vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Lapsenraiskauksesta tuomitaan myös se, joka on sukupuoliyhteydessä kuusitoista mutta ei kahdeksantoista vuotta täyttäneen lapsen kanssa, jos tekijä on lapsen vanhempi tai vanhempaan rinnastettavassa asemassa lapseen nähden.

Yritys on rangaistava.

13 §

Törkeä lapsenraiskaus

Jos lapsenraiskauksessa

1) käytetään tai uhataan käyttää vakavaa henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila,

2) rikoksen tekee useampi kuin yksi henkilö,

3) rikoksella aiheutetaan erityisen tuntuva henkistä tai ruumiillista kärsimystä,

4) rikos tehdään erityisen raa'alla, julmalla tai nöyryyttävällä tavalla,

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

5) kohteena on lapsi, jolle rikos lapsen iän tai kehitystason vuoksi on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa tai

6) rikos on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa lapselle hänen tekijää kohtaan tuntemansa erityisen luottamuksen tai muuten tekijästä erityisen riippuvaisen asemansa vuoksi

ja lapsenraiskaus on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikosentekijä on tuomittava *törkeästä lapsenraiskauksesta* vankeuteen vähintään neljäksi ja enintään kahdeksitoista vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

14 §

Seksuaalinen kajoaminen lapseen

Joka koskettelemalla tai muulla tavoin tekee kuuttatoista vuotta nuoremmalle lapselle muun kuin 12 §:ssä tarkoitetun seksuaalisen teon, joka on omiaan vahingoittamaan tämän kehitystä, tai saa tämän ryhtymään sellaiseen tekoon, on tuomittava *seksuaalisesta kajoamisesta lapseen* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Seksuaalisesta kajoamisesta lapseen tuomitaan myös se, joka tekee 1 momentissa tarkoitetun teon kuusitoista mutta ei kahdeksantoista vuotta täyttäneelle lapselle, jos tekijä on lapsen vanhempi tai vanhempaan rinnastettavassa asemassa lapseen nähden.

Yritys on rangaistava.

15 §

Törkeä seksuaalinen kajoaminen lapseen

Jos seksuaalisessa kajoamisessa lapseen

1) käytetään tai uhataan käyttää vakavaa henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa,

2) rikosentekijöiden lukumäärän tai muun syyn vuoksi rikoksella aiheutetaan erityisen tuntuva henkistä tai ruumiillista kärsimystä tai se tehdään erityisen nöyryyttävällä tavalla,

3) kohteena on lapsi, jolle rikos lapsen iän tai kehitystason vuoksi on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa tai

4) rikos on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa lapselle hänen tekijää kohtaan tuntemansa erityisen luottamuksen tai muuten tekijästä erityisen riippuvaisen asemansa vuoksi

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikosentekijä on tuomittava *törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta lapseen* vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

16 §

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

Jos lapsenraiskaus tai seksuaalinen kajoaminen lapseen, ottaen huomioon lapsen ja tekijän ikä ja kypsyys, osapuolten suhde sekä muut teko-olosuhteet, on kokonaisuutena arvostellen rikoksen vakavuutta vähentävien seikkojen vallitessa tehty, rikosentekijä on tuomittava *lapsen seksuaa-*

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

lisesta hyväksikäytöstä vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos teko on toteutettu 1 §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tai 3 §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

17 §

Rajoitussäännös

Lapsenraiskauksena, seksuaalisena kajoamisena lapsen tai lapsen seksuaalisena hyväksikäytönä ei pidetä tekoa, joka ei loukkaa kohteen seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja jonka osapuolien iässä sekä kypsytydessä ei ole suurta eroa.

18 §

Lapsen houkutteleva seksuaalisiin tarkoituksiin

Joka ehdottaa tapaamista tai muuta kanssakäymistä lapsen kanssa siten, että ehdotuksen sisällöstä tai olosuhteista muuten ilmenee tekijän tarkoituksena olevan 19 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla valmistaa kuva tai kuvatalenne, jossa seksuaalisesti esitetään lasta, taikka kohdistaa lapseen jokin 12—16 §:ssä tarkoitettu rikos, on tuomittava *lapsen houkuttelemisesta seksuaalisiin tarkoituksiin* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, lapsen houkuttelemisesta seksuaalisiin tarkoituksiin tuomitaan myös se, joka houkuttelee kahdeksaatoista vuotta nuoremman henkilön ryhtymään sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaaliseen tekoon 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla taikka esiintymään lasta seksuaalisesti esittävässä järjestetyssä esityksessä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun rikoksen yritys on rangaistava.

19 §

Lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittäminen

Joka valmistaa, pitää kaupan tai vuokrattavana taikka muulla tavoin tarjoaa tai asettaa saataville, pitää saatavilla, vie maasta, tuo maahan tai Suomen kautta muuhun maahan taikka muuten levittää kuvan tai kuvatalenteen, jossa seksuaalisesti ja todellisuuspohjaisesti tai todenmukaisesti esitetään lasta, on tuomittava *lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos mainitussa momentissa tarkoitetun kuvan tai kuvatalenteen valmistamista tai levittämistä on kuvan tai kuvatalenteen tiedonvälitystä palvelevan luonteen taikka ilmeisen taiteellisen arvon vuoksi pidettävä perusteltuna.

Tässä pykälässä lapsena pidetään kahdeksaatoista vuotta nuorempaa henkilöä sekä henkilöä, jonka ikää ei voida selvittää mutta jonka on perusteltua syytä olettaa olevan kahdeksaatoista vuotta nuorempi. Kuva tai kuvatalenne on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla todellisuuspohjainen, jos se on valmistettu tilanteesta, jossa lasta on tosiasiallisesti esitetty seksuaalisesti, ja todenmu-

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

kainen, jos se erehdyttävästi muistuttaa valokuvaamalla tai muulla vastaavalla menetelmällä valmistettua kuvaa tai kuvatallennetta tilanteesta, jossa lasta on esitetty seksuaalisesti.

20 §

Törkeä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittäminen

Jos lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämisessä

- 1) lapsi on erityisen nuori,
- 2) kuvassa esitetään myös lapsen kohdistuvaa vakavaa väkivaltaa tai lapsen kohtelua erityisen nöyryyttävästi,
- 3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti tai
- 4) rikos tehdään osana 6 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtyjä on tuomittava *törkeästi lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämisestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

21 §

Lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapito

Joka

1) oikeudettomasti pitää hallussaan kuvaa tai kuvatallennetta, jossa 19 §:ssä tarkoitetulla tavalla esitetään seksuaalisesti lasta, tai

2) maksua vastaan tai muuten sopimalla taikka muuten tarkoituksenaan kyseiseen materiaaliin pääsyn hankkiminen hankkii pääsyn 1 kohdassa tarkoitettuun kuvaan tai kuvatallenteeseen niin, että se on hänen käytettävissään tietokoneen tai muun teknisen laitteen välityksellä ilman laitteelle tallentumista,

on tuomittava *lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidosta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Mitä 19 §:n 4 momentissa säädetään, sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuihin tekoihin.

22 §

Lasta seksuaalisesti esittävän esityksen seuraaminen

Joka seuraa järjestettyä esitystä, jossa lapsi esiintyy seksuaalisesti, on tuomittava *lasta seksuaalisesti esittävän esityksen seuraamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tässä pykälässä lapsena pidetään kahdeksaatoista vuotta nuorempaa henkilöä sekä henkilöä, jonka ikää ei voida selvittää mutta jonka on perusteltua syytä olettaa olevan kahdeksaatoista vuotta nuorempi.

Yritys on rangaistava.

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

23 §

Määritelmät

Sukupuoliyhteydellä tarkoitetaan tässä laissa sukuelimellä tehtävää taikka sukuelimeen tai peräaukkoon kohdistuvaa seksuaalista tunkeutumista toisen kehoon, toisen sukuelimen ottamista omaan kehoon taikka toisen sukuelimen tai peräaukon koskettelua sukuelimellä tai suulla.

Seksuaalisella teolla tarkoitetaan tässä laissa sellaista tekoa, joka tekijä ja kohteena oleva henkilö sekä teko-olosuhteet huomioon ottaen on seksuaalisesti olennainen.

24 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä kahdeksantoista vuotta täytäneeseen henkilöön kohdistuneesta seksuaalisesta ahdistelusta tai seksuaalisen kuvan luvattomasta levittämisestä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

25 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Paritukseen, törkeään paritukseen, lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämiseen, törkeään lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämiseen ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapitoon sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään. Sama koskee lapsen houkuttelemista seksuaalisiin tarkoituksiin, jossa ehdotetaan tapaamista tai muuta kanssakäymistä lapsen kanssa tarkoituksena valmistaa kuvia tai kuvatalenteita, joissa seksuaalisesti esitetään lasta.

25 luku

Vapauteen kohdistuvista rikoksista

3 §

Ihmiskauppa

Joka

- 1) käyttämällä hyväksi toisen riippuvaista asemaa tai turvatonta tilaa taikka toista painostamalla,
- 2) erehdyttämällä toista tai tämän erehdystä hyväksi käyttämällä,
- 3) maksamalla korvauksen toista määräysvallassaan pitävälle henkilölle tai
- 4) ottamalla vastaan sellaisen korvauksen

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

ottaa toisen määräysvaltaansa, värvää toisen taikka luovuttaa, kuljettaa, vastaanottaa tai majoittaa toisen hänen saattamiseksi 20 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun tai siihen rinnastettavan seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi, pakkotyöhön tai muihin ihmisarvoa loukkaaviin olosuhteisiin taikka elimien tai kudoksien poistamiseksi, on tuomittava *ihmiskaupasta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

esitutkintalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan esitutkintalain (805/2011) 3 luvun 10 a §:n 5 momentti, 4 luvun 19 §:n 1 momentti sekä 9 luvun 4 §:n 4 momentin 2 ja 3 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 10 a §:n 5 momentti laissa 672/2014 ja 4 luvun 19 §:n 1 momentti sekä 9 luvun 4 §:n 4 momentin 2 ja 3 kohta laissa 487/2019, seuraavasti:

3 luku

Esitutkinnan toimittamisen yleiset säännökset

10 a §

Esitutkinnan rajoittaminen tunnustuksen perusteella

Tämän pykälän nojalla esitutkintaa ei jätetä toimittamatta tai lopeteta eikä tehdä 2 momentissa tarkoitettua sitoumusta siltä osin kuin epäillystä rikoksesta on säädetty ankarampi rangaistus kuin kuusi vuotta vankeutta tai epäilty rikos on rikoslain 20 luvun 1, 3—5, 9, 14—16 tai 18 §:ssä tai 21 luvun 4, 5, 6 a tai 7—15 §:ssä tarkoitettu rikos taikka tärkeä yleinen tai yksityinen etu vaatii esitutkinnan toimittamista.

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

4 luku

Esitutkimperiaatteet ja esitutkintaan osallistuvien oikeudet

19 §

Ilmoitus oikeudesta saada ilmoitus vangin tai tutkintavangin vapauttamisesta

Kun tutkittavana on raiskaus, törkeä raiskaus, seksuaalinen kajoaminen, törkeä seksuaalinen kajoaminen, seksuaalinen hyväksikäyttö, lapsenraiskaus, törkeä lapsenraiskaus, seksuaalinen kajoaminen lapseen, törkeä seksuaalinen kajoaminen lapseen, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, tappo, murha, surma, törkeä pahoinpitely, törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelu, törkeä kotirauhan rikkominen, törkeä vapaudenriisto, ihmiskauppa, törkeä ihmis-
kauppa, panttivangin ottaminen, panttivangin ottamisen valmistelu, vainoaminen, törkeä ryöstö tai törkeän ryöstön valmistelu taikka sellaisen rikoksen yritys tai osallisuus sellaiseen rikokseen, esitutkintaviranomaisen on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava asianomistajalle vankeuslain (767/2005) 19 luvun 4 §:n 2 momentissa, tutkintavankeuslain 16 luvun 1 §:n 2 momentissa ja poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 16 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetystä oikeudesta saada ilmoitus vangin tai tutkintavangin vapauttamisesta ja vankilasta tai muusta säilytystilasta poistumisesta.

---

9 luku

Esitutkinta-aineisto

4 §

Kuulustelutilaisuuden tallentaminen todisteena käyttämistä varten

---

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään kuulustelusta ja sen tallentamisesta, sovelletaan myös:

---

2) rikoslain 20 luvun 1—5 tai 12—16 §:ssä tarkoitetun seksuaalirikoksen 15—17-vuotiaaseen asianomistajaan, joka ei halua tulla oikeudenkäyntiin kuultavaksi;

3) rikoslain 20 luvun 1—5 tai 12—16 §:ssä tarkoitetun seksuaalirikoksen 18 vuotta täyttäneeseen asianomistajaan, jos kuuleminen oikeudenkäynnissä vaarantaisi hänen terveytensä tai aiheuttaisi muuta vastaavaa merkittävää haittaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 4 luvun 19 §:n 1 momenttia sovelletaan myös, kun tutkittavana on pakottaminen seksuaaliseen tekoon tai törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö taikka sellaisen rikoksen yritys tai osallisuus sellaiseen rikokseen.

Laki

järjestyslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyslain (612/2003) 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 744/2006, seuraavasti:

7 §

Muu häiriötä aiheuttava toiminta

Seksuaalipalvelujen ostaminen ja maksullinen tarjoaminen yleisellä paikalla on kielletty. Seksuaalipalvelulla tarkoitetaan tässä laissa rikoslain (39/1889) 20 luvun 23 §:n 1 momentissa määritellyä sukupuoliyhteyttä sekä siihen rinnastettavaa seksuaalista tekoa. Rangaistus seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä ja korvauksen tarjoamisesta nuoreen kohdistuvasta seksuaalisesta teosta säädetään rikoslain 20 luvun 8 ja 9 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 20   .

Laki

liikenteen palveluista annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 25 §:n 3 momentin 1 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

25 §

Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto ei kuitenkaan saa myöntää taksinkuljettajan ajolupaa henkilölle, joka on rikosrekisteristä ilmenevällä tavalla syyllistynyt ajolupahakemuksen ratkaisemista edeltäneen viiden vuoden aikana:

1) rikoslain (39/1889) 17 luvun 18 §:ssä tarkoitettuun sukupuolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämiseen, 20 luvussa tarkoitettuun seksuaalirikokseen, 21 luvun 1—3 tai 6 §:ssä tarkoitettuun henkeen tai terveyteen kohdistuvaan rikokseen, 25 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun ihmiskauppaan tai 3 a §:ssä tarkoitettuun törkeään ihmiskauppaan, 31 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun törkeään ryöstöön taikka 50 luvussa tarkoitettuun huumausainerikokseen;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

liiketoimintakiellosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) 3 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1179/2014, seuraavasti:

3 §

Liiketoimintakiellon määräämisen edellytykset

Lisäksi liiketoimintakielloon voidaan määrätä 2 §:ssä tarkoitettu henkilö, jos hän on liiketoiminnassa syyllistynyt:

1) rikoslain (39/1889) 17 luvun 18 §:ssä tai 20 luvun 19 tai 20 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn rikokseen tai sen yritykseen taikka osallisuuteen siihen;
2) rikoslain 20 luvun 21 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn rikokseen tai osallisuuteen siihen;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 3 a §:n ja 5 luvun 11 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 2 luvun 3 a §:n 1 momentti ja 5 luvun 11 a §:n 1 momentin 1 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 3 a §:n 1 momentti laissa 1178/2014 ja 5 luvun 11 a §:n 1 momentin 1 kohta laissa 733/2015, seuraavasti:

2 luku

Asianosaisen avustamisesta

3 a §

Sen lisäksi, mitä 1 a §:ssä säädetään oikeudenkäyntiavustajan ja 3 §:ssä tukihenkilön määräämisestä asianomistajalle, tuomioistuin voi määrätä muullekin rikoslain 20 luvun 10 tai 11 §:ssä tarkoitetun paritusrikoksen kohteena olleelle henkilölle kuin asianomistajalle oikeudenkäyntiavustajan esitutkintaa varten, jollei sitä erityisestä syystä pidetä tarpeettomana, sekä tukihenkilön esitutkintaa ja oikeudenkäyntiä varten, jos rikoksen kohteena ollut henkilöä kuullaan henkilökohtaisesti asian selvittämiseksi ja jos hänen voidaan olettaa tarvitsevan tukea.

---

5 luku

Syytteen vireillepanosta

11 a §

Tuomioistuin voi syyttäjän taikka epäillyn tai vastaajan kirjallisesta hakemuksesta päättää, että rikosasiassa kuullaan henkilöä todistajana siten, ettei hänen henkilöllisyytensä eivätkä yhteystietonsa paljastu (*anonyymi todistaja*), jos:

1) rikosepäily tai syyte koskee rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kahdeksan vuotta vankeutta, taikka rikoslain 20 luvun 11 §:ssä tai 25 luvun 3 §:ssä rangaistavaksi säädettyä rikosta taikka tällaisen rikoksen yritystä tai osallisuutta tällaiseen rikokseen; ja

---

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 16 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 16 luvun 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 490/2019, seuraavasti:

16 luku

Ilmoituksen ja tiedon antaminen

2 §

Ilmoitus vapauttamisesta ja säilytystilasta poistumisesta

Raiskauksen, törkeän raiskauksen, seksuaalisen kajoamisen, törkeän seksuaalisen kajoamisen, seksuaalisen hyväksikäytön, lapsenraiskauksen, törkeän lapsenraiskauksen, seksuaalisen kajoamisen lapseen, törkeän seksuaalisen kajoamisen lapseen, lapsen seksuaalisen hyväksikäytön, tapon, murhan, surman, törkeän pahoinpitelyn, törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelun, törkeän kotirauhan rikkomisen, törkeän vapaudenriiston, ihmiskaupan, törkeän ihmiskaupan, panttivangin ottamisen, panttivangin ottamisen valmistelun, vainoamisen, törkeän ryöstön tai törkeän ryöstön valmistelun taikka sellaisen rikoksen yrityksen tai osallisuuden sellaiseen rikokseen johdosta vangitun tutkintavangin vapauttamisesta ja karkaamisesta on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava asianomistajalle, joka on esitutkintalain 4 luvun 19 §:ssä tarkoitettulla tavalla ilmoittanut haluavansa saada tällaisen ilmoituksen. Ilmoituksen tekeminen edellyttää, että siitä ei arvioida aiheutuvan vaaraa tutkintavangin hengelle tai terveydelle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Tämän lain 16 luvun 2 §:n 2 momenttia sovelletaan myös, kun henkilö on vangittu pakottamisen seksuaaliseen tekoon tai törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön taikka sellaisen rikoksen yrityksen tai osallisuuden sellaiseen rikokseen johdosta.

Laki

raskauden keskeyttämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan raskauden keskeyttämisestä annetun lain (239/1970) 3 §, sellaisena kuin se on laissa 493/2019, sekä
muutetaan 1 §:n 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 493/2019, seuraavasti:

1 §

Raskaus voidaan tämän lain säännöksiä noudattaen naisen pyynnöstä keskeyttää:

3) kun hänet on saatettu raskaaksi olosuhteissa, joita tarkoitetaan rikoslain (39/1889) 17 luvun 22 §:ssä, 20 luvun 1, 2, 5, 12, 13 tai 16 §:ssä;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 24 §:n 3 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 489/2019, seuraavasti:

17 luku

Todistelusta

24 §

Seuraavien esitutkinnassa videotallenteeseen tai siihen rinnastettavaan muuhun kuva- ja äänitallenteeseen tallennettua kuulustelua voidaan kuitenkin käyttää todisteena, jos syytetylle on varattu asianmukainen mahdollisuus esittää kuulusteltavalle kysymyksiä:

3) rikoslain 20 luvun 1—5 tai 12—16 §:ssä tarkoitetun seksuaalirikoksen 15—17-vuotias asianomistaja, joka ei halua tulla oikeudenkäyntiin kuultavaksi;

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

4) rikoslain 20 luvun 1—5 tai 12—16 §:ssä tarkoitetun seksuaalirikoksen 18 vuotta täyttänyt asianomistaja, jos kuuleminen oikeudenkäynnissä vaarantaisi hänen terveytensä tai aiheuttaisi muuta vastaavaa merkittävää haittaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

pakkokeinolain 10 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 3 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 17 §:n 4 kohta ja 27 §:n 2 ja 3 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 10 luvun 3 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta sekä 17 §:n 4 kohta laissa 1268/2021, 3 §:n 5 momentti laissa 1180/2014 ja 27 §:n 2 momentti laissa 1146/2013, seuraavasti:

10 luku

Salaiset pakkokeinot

3 §

Telekuuntelu ja sen edellytykset

Esitutkintaviranomaiselle voidaan antaa lupa kohdistaa telekuuntelua rikoksesta epäillyn hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos epäiltyä on syytä epäillä:

- 4) törkeästä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämisestä;
- 5) lapsenraiskauksesta, törkeästä lapsenraiskauksesta, seksuaalisesta kajoamisesta lapseen, törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta lapseen tai lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä;

Lupa telekuunteluun voidaan antaa myös, kun on syytä epäillä jotakuta törkeästä parituksesta, jossa on tavoiteltu erityisen suurta hyötyä ja rikos on tehty erityisen suunnitelmallisesti tai jota tarkoitetaan rikoslain 20 luvun 11 §:n 1 momentin 3 kohdassa.

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

17 §

Asuntokuuntelu ja sen edellytykset

Esitutkintaviranomaiselle voidaan myöntää lupa kohdistaa teknistä kuuntelua vakituiseen asu-
miseen käytettävään tilaan, jossa rikoksesta epäilty todennäköisesti oleskelee (*asuntokuuntelu*).
Edellytyksenä on lisäksi, että häntä on syytä epäillä:

4) lapsenraiskauksesta, törkeästä lapsenraiskauksesta tai törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta
lapseen;

27 §

Peitetoiminta ja sen edellytykset

Poliisi saa kohdistaa rikoksesta epäiltyyn peitetoimintaa, jos tätä on syytä epäillä 3 §:ssä tar-
koitetusta muusta rikoksesta kuin törkeästä laittoman maahantulon järjestämisestä tai törkeästä
tulliselvitysrikoksesta taikka jos tätä on syytä epäillä rikoslain 20 luvun 19 §:ssä tarkoitettu rik-
oksesta. Edellytyksenä on lisäksi, että tiedonhankintaa on rikollisen toiminnan suunnitelmalli-
suuden, järjestäytyneisyyden tai ammattimaisuuden taikka ennakoitavissa olevan jatkuvuuden tai
toistuvuuden vuoksi pidettävä tarpeellisena.

Poliisi saa kohdistaa epäiltyyn peitetoimintaa tietoverkossa, jos tätä on syytä epäillä rikokses-
ta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 10 luvun 3 §:n 2 momentin 4 kohtaa sovelletaan myös, kun epäilty rikos on törkeä
sukupuolisiveellisyyttä loukkaava lasta esittävän kuvan levittäminen ja 5 kohtaa myös, kun epäil-
ty rikos on törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö sekä 17 §:n 4 kohtaa myös, kun epäilty rikos
on törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö. Tämän lain 10 luvun 27 §:n 3 momenttia sovelle-
taan myös, kun epäilty rikos on tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa rikoslain (39/
1889) 17 luvun 19 §:ssä tarkoitettu rikos.

Laki

rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 momentti ja 3 momentin 2 ja 3 kohta,

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

sellaisina kuin ne ovat laissa 149/2014, seuraavasti:

6 §

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, yksityinen henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) 2 §:ssä tarkoitettua tehtävää varten. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla hänet on tuomittu rikoslain 17 luvun 18 §:n nojalla sukupuolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämisestä, 20 luvussa tarkoitettuista seksuaalirikoksista, 21 luvun 1 §:n nojalla taposta, 2 §:n nojalla murhasta, 3 §:n nojalla surmasta tai 6 §:n nojalla törkeästä pahoinpitelystä, 25 luvun 3 §:n nojalla ihmiskaupasta tai 3 a §:n nojalla törkeästä ihmiskaupasta, 31 luvun 2 §:n nojalla törkeästä ryöstöstä taikka 50 luvussa tarkoitetuista huumausainerikoksista. Lisäksi otteeseen merkitään tiedot rikoslain 17 luvun 18 §:ssä, 20 luvussa taikka 25 luvun 3 tai 3 a §:ssä tarkoitetuista rikoksista tuomituista sakoista, jotka on rekisteröity sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:n 1 momentissa tarkoitettuun sakkorekisteriin. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla hänet on ennen edellä mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tuomittu edellä mainittua rikosta vastaavasta rikoksesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun otteeseen merkitään lisäksi tiedot:

2) päätöksestä, joka on merkitty EU-rikosrekisterilaissa tarkoitettuun säilytysrekisteriin ja jolla Suomen kansalainen on toisessa jäsenvaltiossa tuomittu rikoslain 17 luvun 18 §:ssä, 20 luvussa taikka 25 luvun 3 tai 3 a §:ssä tarkoitettua rikosta vastaavasta rikoksesta sakkorangaistukseen;

3) päätöksestä, joka on saatu EU-rikosrekisterilain 20 tai 20 a §:n nojalla ja jolla henkilö on tuomittu toisessa jäsenvaltiossa tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua rikosta vastaavasta rikoksesta tämän lain 2 §:n 1 momentissa mainittua seuraamusta vastaavaan seuraamukseen tai rikoslain 17 luvun 18 §:ssä, 20 luvussa taikka 25 luvun 3 tai 3 a §:ssä tarkoitettua rikosta vastaavasta rikoksesta sakkorangaistukseen;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

vankeuslain 19 luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vankeuslain (767/2005) 19 luvun 4 §:n 2 momentti ja 5 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 491/2019, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

19 luku

Ilmoitukset ja tiedon antaminen

4 §

Ilmoitus vapauttamisesta ja vankilasta poistumisesta

Raiskauksesta, törkeästä raiskauksesta, seksuaalisesta kajoamisesta, törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta, seksuaalisesta hyväksikäytöstä, lapsenraiskauksesta, törkeästä lapsenraiskauksesta, seksuaalisesta kajoamisesta lapseen, törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta lapseen, lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, taposta, murhasta, surmasta, törkeästä pahoinpitelystä, törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta, törkeästä kotirauhan rikkomisesta, törkeästä vapaudenriistosta, ihmiskaupasta, törkeästä ihmiskaupasta, panttivangin ottamisesta, panttivangin ottamisen valmistelusta, vainoamisesta, törkeästä ryöstöstä tai törkeän ryöstön valmistelusta taikka sellaisen rikoksen yrityksestä tai osallisuudesta sellaiseen rikokseen tuomittu vangin vapauttamisesta, karkaamisesta, vankilasta luvatta poistumisesta, vankilaan palaamatta jäämisestä poistumisluvassa tai muussa luvassa määrättyä ajankohtana sekä tälle ennen tämän lain 14 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ajankohtaa myönnetystä luvasta poistua vankilasta ilman valvontaa tai mainitun luvun 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua valvonnan alaisena on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava asianomistajalle, jos asianomistaja on esitutkintalain 4 luvun 19 §:ssä tarkoitettulla tavalla ilmoittanut haluavansa saada tällaisen ilmoituksen ja asianomistajan pyynnöstä on ilmoitettu Rikosseuraamuslaitokselle siten kuin tämän lain 2 luvun 1 a §:ssä tai tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:ssä säädetään. Asianomistajalle on ilmoitettava myös edellä mainitusta tämän lain 14 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ajankohdasta, josta lähtien vangille voidaan myöntää poistumislupia rangaistusajan pituuden perusteella ja ensimmäisestä tällä perusteella myönnetystä poistumisluvasta sekä vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon siirrosta toiseen valtioon. Edellä mainittujen ilmoitusten tekeminen edellyttää, että niistä ei arvioida aiheutuvan vaaraa vangin hengelle tai terveydelle.

5 §

Ilmoitukset poliisille

Murhasta, taposta, surmasta, törkeästä pahoinpitelystä, törkeästä raiskauksesta, lapsenraiskauksesta, törkeästä lapsenraiskauksesta, törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta lapseen taikka yhdistelmärankaistukseen tuomittu vangin vankilasta vapauttamisesta on ilmoitettava poliisille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 19 luvun 4 §:n 2 momenttia sovelletaan myös, kun henkilö on tuomittu pakottamisesta seksuaaliseen tekoon tai törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja 5 §:n 2 momenttia myös, kun henkilö on tuomittu törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Laki

yliopistolain 43 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yliopistolain (558/2009) 43 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 954/2011, seuraavasti:

43 a §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun opinnot tai opintoihin kuuluva harjoittelu edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, yliopisto voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen rikoslain 17 luvun 18 §:ssä, 20 luvussa, 21 luvun 1—3 tai 6 §:ssä, 31 luvun 2 §:ssä tai 50 luvun 1, 2, 3, 4 tai 4 a §:ssä tarkoitetusta rikoksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

ammattikorkeakoululain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 33 §:n 2 momentti seuraavasti:

33 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun opinnot tai opintoihin kuuluva harjoittelu edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, ammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen rikoslain (39/1889) 17 luvun 18 §:ssä,

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

20 luvussa, 21 luvun 1—3 tai 6 §:ssä, 31 luvun 2 §:ssä tai 50 luvun 1, 2, 3, 4 tai 4 a §:ssä tarkoitusta rikoksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 81 §:n 2 momentti seuraavasti:

81 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun koulutukseen liittyvät käytännön tehtävät oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen rikoslain (39/1889) 17 luvun 18 §:ssä, 20 luvussa, 21 luvun 1—3 tai 6 §:ssä, 31 luvun 2 §:ssä taikka 50 luvun 1, 2, 3, 4 tai 4 a §:ssä tarkoitettua rikoksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

lapsipornografian levittämisen estotoimista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsipornografian levittämisen estotoimista annetun lain (1068/2006) 2 §:n 1 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 88/2022 vp

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *lapsipornosivustolla* lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämistä internetin kautta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 27.6.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri